

MEM

Mișcarea Ecologistă din Moldova Ecological Movement of Moldova

**Către
Comisia Parlamentară
pentru Administrație Publică,
Dezvoltare Regională, Mediu și Schimbări Climatice**

DEMERS

Stimați deputați,

Înaintăm acest demers către Domniile Voastre pentru a vă atrage atenția asupra situației deplorabile în care au ajuns un lanț de monumente de o deosebită valoare, cunoscute sub numele de „Stâncile Prutului”, aflate în partea de Nord-Vest a Republicii Moldova.

Aceste obiective de o valoare științifică, ecologică și culturală inestimabilă, printre care și stâncile milenare de pe malurile râului Ciuhur (Horodiște), nu și-au găsit loc în anexele Legii nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor protejate de stat. Lăsate în afara Legii, stâncile milenare de la Horodiște au ajuns pe mâinile unor persoane care sunt departe de a înțelege însemnătatea acestui tezaur rămas pe pământul nostru din timpuri străvechi. Măreția lor istorică pălește în fața unor interese economice imediate, caracterizate de mult primitivism, lipsă de bun simț și aroganță. Indiferența reprezentanților guvernului în regiune, corelată cu lipsa unei argumentări legislative care să ofere resorturile necesare protecției acestor locuri, duce la transformarea acestor stânci și a întregului lanț de recife într-o imensă carieră de piatră, moloz și praf.

„Stâncile Prutului” (numite și „Toltrele Prutului”) se află concentrate pe o suprafață restrânsă, în bazinele râurilor mici Larga, Vilia, Lopatnic, Draghiște, Racovăț, Ciuhur și Camenca, râuri care se varsă în porțiunea Prutului de Mijloc cuprinsă între localitățile Criva și Pruteni. Deși fragmentate puternic în mai multe locuri, lanțurile de recife se mai prezintă și astăzi ca un organism unitar ce se întinde pe o distanță de aproape 200 km, iar pe râurile Lopatnic, Draghiște, Racovăț, Ciuhur și Camenca formează marile complexe naturale: Caracușenii Vechi - Corjeuți; Trinca-Fetești-Burlănești; Gordinești-Buzdujeni-Brânzeni; Pociumbeni-Druță-Horodiște-Vărativ-Duruitoarea; Butești-Cobani. Prin urmare, „Toltrele Prutului” sunt localizate în bazinele afluenților Prutului, la o distanță de câțiva km de malul stâng al acestui râu.

Aceste lanțuri de recife calcaroase din nordul Moldovei sunt constituite din schelete de corali, moluște, scoici, litotamni, alge, animale și organisme marine, care umpleau Mările tropicale Torto

niană și Sarmatică acum 7-20 milioane de ani. Recifele basarabene au aceeași geneză ca și marele lanț coralier din Australia, numai că cel de acolo se află aproape în întregime sub apă, vârfului lui ieșind din ocean la o înălțime de 2-5 metri, pe când recifele noastre ajung sau trec peste cota de o sută (!!!) de metri. Și toată înălțimea lor se află pe uscat, de unde pot fi admirate în toată măreția și splendoarea lor. Oricât ar părea de neverosimil, dar în toată Europa, de la strâmtoarea Gibraltar până la munții Ural, numai la noi pot fi văzute și studiate aceste minuni ale naturii.

Din păcate, situația acestor formațiuni naturale de importanță geologică este tot mai rea pe zi ce trece. Deși aceste toltre prezintă caracteristici de monumente ale naturii, o parte din ele nu au fost incluse în anexele Legii nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat, ceea ce a deschis calea unei exploatare lipsită de orice logică economică și ecologică. Cuptoarele de var de la Trinca, carierele de piatră la Brânzeni și Cobani, munții de moloz de la Fetești și Berlinți, lipsa perdelelor de protecție a râurilor mici, exploatarea agricolă și pășunatul intensiv sunt doar câteva din exemplele care contribuie la mutilarea peisajului, poluarea zonei și degradarea puținelor vestigii rămase moștenire din negura timpului.

În anul 2003, Mișcarea Ecologistă din Moldova a organizat o expediție ecologică în bazinul Prutului de Mijloc, în urma căreia a identificat 30 de astfel de obiective valoroase neincluse în Legea nr.1538. Unicitatea, frumusețea și importanța acestora din punct de vedere geologic și ecologic ne-a oferit motive să le cercetăm și să le caracterizăm drept monumente ale naturii care merită să fie luate sub protecția statului. Rezultatele acestor cercetări au fost incluse în cartea "Valea Prutului de Mijloc", Colecția "Natura", 2004, ISBN 9975-9795-1-3 și prezentate Ministerului Mediului încă până la tipărirea lucrării, în anul 2003, în vederea includerii acestor obiective în Legea nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor protejate de stat, anexa 3 ("Monumente ale naturii"). Din păcate, intervențiile noastre nu au avut nici un rezultat până în prezent, iar unele bijuterii naturale propuse să fie protejate de stat, posibil să fi fost distruse sau să se afle în pericol de a fi distruse ca în cazul stâncilor de la Horodiște.

Din acest motiv, Mișcarea Ecologistă din Moldova vine cu un demers către Comisia parlamentară, prin care vă rugăm să interveniți pe lângă instituțiile abilitate pentru a fi pregătite dosarele de rigoare și de a include lanțul de recife din Nord-Vestul Republicii Moldova în proiectul nou de Lege privind fondul ariilor protejate de stat, inclusiv următoarele 30 de formațiuni geologice, care, evident, necesită o reactualizare și reexaminare la fața locului, fiindcă cercetările și datele prezentate de Mișcarea Ecologistă sunt făcute până în anul 2003 :

1. Reciful Larga, situat la distanța de 1.5 - 2 km de lângă satul Larga. Este cel mai nord-vestic recif al Toltrelor Prutului din Republica Moldova.

2. Lanțul de recife din arealul parcului Pavlovca, cu o suprafață de 2 ha, situat pe malul stâng al râulețului Colontur, afluent al râului Larga.

3. Versantul dezgolit de lângă satul Șirăuți, situat pe malul râului Larga la 1.5 km de sat.

4. Recifele de lângă satul Cotiujeni - pe o suprafață de 10 ha; sunt 4 recife de diferite vârste.

5. Defileul de la Berlinți, situat pe malul râulețului Rosoșeni, afluent al râului Vilia cu o suprafață de 50 ha.

6. Reciful din landsaftul Tețcani.

7. Recifele de lângă Briceni, se găsesc pe malul stâng al râului Lopatnic, cu o suprafață de 24 ha.

8. Recifele de la Caracușeni Vechi, compuse din 2 atoli și malul stâng abrupt al râului Lopatnic, cu suprafața de 135 ha.

9. Monumente geologice de pe râul Lopatnic, situate între satele Caracușeni Vechi și Corjeuți, reprezentate prin 5 defileuri.

10. Recifele din Colicăuți, situate mai la sud de satul Colicăuți, pe malul stâng al râului Draghiște, cu o suprafață de 3 ha.

11. Recifele din Trestieni, la est de satul Trestieni, pe malul stâng al râului Draghiște la vest de șoseaua Edineț - Briceni, cu o suprafața de 5 ha.

12. Reciful din pădurea Fetești, pe malul stâng al râului Draghiște, la marginea nordică a pădurii.

13. Canionul pe râul Draghiște, lângă pădurea Fetești.

14. Amfiteatrul Fetești, care înconjoară de la nord, vest și est satul Fetești, adâncimea de 100 m.

15. Reciful Cepeleuți, care se găsește în pădurea Ciocoita, pe malul stâng al râului Racovăț.

16. Oncoidele de la Halahora de Sus, situate pe malul stâng al râului Racovățul Uscat, suprafața 5 ha, lângă șoseaua Bălți-Briceni.

17. Reciful de lângă satul Gordinești - se găsește lângă al 3-lea meandru al râului Racovăț de la satul Gordinești în pădure, cu suprafața de 30 ha, lungimea de la nord la est 1 km, lățimea 250 m, înălțimea 70 m.

18. O porțiune de canion pe râul Racovăț, situat la al 4-lea meandru al râului, la 2 km spre sud de la reciful de lângă satul Gordinești, în pădure, suprafața 37 ha.

19. Corpul de recife de la confluența râului Racovăț cu râulețul Bogda, la 0,5 km spre nord de la confluența râului Racovăț cu afluentul său râulețul Bogda.

20. Canionul de la confluența râului Racovăț cu râulețul Bogda, este o prelungire a monumentului precedent, suprafața 100 ha, adâncimea 125 m, lungimea 750 m, în stânci, grote, pe malul drept se găsește o stâncă înaltă de 210 m.

21. Hârtopul Heredeevca, un hârtop neobișnuit pentru zona toltrelor, lungimea 2 km, lățimea 0,5 km, adâncimea 60 m.

22. Corpul de recife din satul Paladea, se găsește mai la sud de sat pe malul stâng al râului Ciuhur, cu o suprafață de 5 ha. Cel mai nordic recif din Toltrele Prutului.

23. Reciful Bârlădeni, situat la nord de satul Bârlădeni pe malul stâng al râului.

24. Reciful Goleni, se găsește la sud de satul Goleni, pe malul stâng, pe o suprafață de 2 ha.

25. Canioanele Pociumbeni - 2 canioane, nordic și sudic, pe o suprafață de 60 ha, sunt poarta de intrare în toltre din cursul inferior al râului Ciuhur.

26. Reciful de lângă satul Druță, cu suprafața de 100 ha, situat pe malul stâng al Ciuhurului, cu lungimea de 1 km de la sud spre est, lățimea 0,75 km, înălțimea 75 m.

27. Grupul de recife de lângă satul Horodiște, se găsește la nord, sud și vest de satul Horodiște, de-a lungul cursului Ciuhurului, pe o suprafață de 140 ha. Grupul este compus dintr-un masiv cu lacul Bulhac, un canion și o stâncă „Deal”.

28. Reciful de la Costești „Stânca”, situat la sud-est de satul Costești, pe malul stâng al râului Ciuhur și râului Prut, cu o suprafață de 100 ha.

29. Alunecările de teren de lângă satul Brânzenei-Noi, se găsesc pe malul stâng al râului Camenca, pe o suprafață de 50 ha. Alunecările de teren ocupă aproximativ 1200 m de-a lungul râului.

30. Două recife de lângă satul Molești, situate la nord de satul cu același nume cu o suprafață de 10 ha, de ambele părți a râului.

Sperăm ca prin includerea acestor valoroase obiective, posibil și a altora, în noua Lege privind fondul ariilor naturale protejate de stat, să redăm oficial importanța impresionantei noastre moșteniri, iar atitudinea promptă la nivel de Parlament va determina promovarea, protecția și aprecierea monumentelor nominalizate la adevărata lor valoare.

Cu deosebit respect,
Alecu Reniță,
Președinte al Mișcării Ecologice din Moldova
19 Martie 2015

